Ч. 128. Неділя 21 (8) червня 1908. Рік XVIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З ради державної. — Німецкий урядовий комунікат про політику Німеччини. — Положенє в Марокко.

На вчерашнім засїданю палати послів вела ся дальша дискусия буджетова. Промавляв цілий ряд послів, між иншими пп. Баттаґлія і Петеленц, обговорюючи справи галицкі. При кінци засїданя п. міністер просьвіти др. Мархет відповідав на інтерпеляцию в справі слів, як мав Цїсар висказати до міністра просьвіти про страйк університетских студентів. П. Міністер дав успокоюючу відповідь, замітивши, що єму не вільно нї пояснювати нї обговорювати слів Цїсаря. П. Хоц зажадав відкритя дискусиї над тою відповідию п. міністра і поставленя тої дискусиї на дневнім порядку. Президент обчислюючи голоси, ствердив недостачу комплету і закрив засїданє. Слїдуюче відбуває ся нині. На початку того засїданя буде голосоване над внесенєм п. Хоца.

„Norddeutsche Allg. Ztg." урядова німецка часопись помістила таку статю про політику Німеччини і теперішне політичне положенє: В осуджуваню політичного положеня дає ся замітити занепокоєнє, відкликуюче ся менше на факти як на непевність, чи утворить ся нова констеляция, котра могла би утруднювати мирне розвязанє політичних справ. Було би хибою заперечувати, що можуть настати трудні дипльоматичні переговори, однако такі часи дають підклад до безосновних поголосок Нїмецка політика має найважнїйші причини давати позір, позаяк майже всї ті поголоски обертають ся против неї.

Від многих лїт ми привикли, що прасові аґенти називають нас властивими виновниками росийско-японьської війни. Нїчого дивного, що тепер також працюють против нас. Скоро лиш виринула справа всхідна, чуємо все, що в Константинополи слухають рад Німеччини, щоби Туреччина виявляла воєнний настрій. Звідси недалеко до пересьвідченя, що анархістичні відносини в Персиї то також діло Німеччини, що ми вислали німецких офіцирів як інструкторів до Афґанїстану, що стараємо ся наше становище поправити, підбурюючи ісламский сьвіт против Европи.

Так само маємо приготовлювати інтервенцию в Королївстві польскім і т. д. Всьо то неправда. На оправданє тих поголосок нема найменшого факту. В хвили, коли справи близького Всходу суть дуже важні, треба великої легкодушности, аби ширити зовсім неоправдані вісти між публикою, що амбасадор Маршаль відкликаний і що має єго заступити ґенеральний інспектор бар. Ґольц.

Ще більші надужитя діють ся зі сьмілим і неімовірним подаванєм заяви, яку цїсар Вільгельм висказав в крузї своїх офіцирів, до відомости праси. Бесїду, яку цїсар виголосив в Диберінґ д. 29 мая по справах, дотикала лише справ службових і войскових, а зовсїм не відносила ся до справ політичних і о окружуваню та відокремльованю не було бесїди. Чей же цїсар висказав пересьвідченє, що армія вірна духови Фридриха Великого, доросла до своїх задач. Очивидно не хочемо замикати очий на можливу небезпечність. Наші вояки не носять на шапках невоєнного оклику давної армії „Подай мир Господи в наших часах". Сьвідомість нашої сили дає нам надію і спокій, достойний великого і миролюбивого народа.

Цікавий погляд на політичне положенє висловив визначний німецкий професор, історик Ганс Дельбрік. „Думаю, пише він, що всї змаганя звернені до зближеня трех держав, вийшли переважно з почину Франциї, котра бажає тим способом осягнути більше свободи в Марокку, щоби не потребувала оглядати ся на Німеччину і на договор в Альжезірас. Позатим сумнїваю ся, щоби ті проби зближеня могли принести поважні наслїдки і запутанини.

---

34)

Артисти і їх штука.

Образки із сучасної і давнїйшої культури.

Після Де Во, Остєна і др.

написав К. В.

(Дальше).

Найбільшими артистами між папугами то сїра папуга або яко і какаду. Сїру папугу легко розпізнати, бо она має червоний хвіст а впрочім всюди сїре пірє краями трохи яснїйше. Зїниця у старого яка буває жовта, дзюб чорний а ноги оловяно сїрі. Самець єсь дрібку більший як самичка. Яко жив в західній Африцї від Золотого побережа аж до Бенґвелї і на островах Фернандо По та Княжих а в глубину краю доходить аж до озера Чаду. Тут жиє він по лїсах близько побережа і робить собі гнїзда в дуплавих деревах або й сам видзьобує собі дїри своїм сильним дзьобом.

Сїрі папуги то найрозумнїйші птиці, дають ся легко освоювати і виучувати всїляких штук а головно говорити і співати і длятого становлять важний предмет торговлї. Місцеві жителї вибирають гнїзда яків в той спосіб, що вечером, коли вже стемнить ся, вилазять на дерева, де суть гнїзда папуг, прикривають дїру міхом а відтак ковтають в дерево понизше гнїзда. Перепуджені птиці вилїтають просто в мішок. На другий день отвирають мішок, випускають старі птиці, бо ті не дадуть ся нїколи присвоїти а 3 до 5 молодих задержують. Начальники племен або богатші господарі в якімсь муриньскім селї ловлять в той спосіб богато яків і притявши їм крила пускають їх на волю та годують, щоби їх опісля вивезти на побереже і там продати за добрі гроші. Длятого скрізь по муриньских селах видко тоті папуги на соломяних стріхах або на деревах коло хат подібно як у нас голуби. На побережу платить ся за молодого яка звичайно не більше як 3—4 кор. а в глубині краю можна єго виміняти і за тоґари; але вже на анґлїйских пароплавах піднимає ся значно в гору і треба за одну штуку заплатити 18—34 кор. За великі і красні яка треба иноді вже й в краю заплатити яких 12 до 18 корон.

Як єсть славний з того, що виучує ся легко і скоро всего, що єсть лагідний і дуже привязаний до свого пана; задля того єго дуже люблять і держать в клїтках а слава єго лунає по всїм сьвітї. Один купець в Амстердамі мав яка, котрий умів так говорити як чоловік. Слухаючи приказу свого пана приносив він єму шапку і виступцї (пантофлї) а коли в комнатї треба було служницї, то він єї закликав. Найлїпше любив сидїти в склепі і робив тут не малу прислугу. Коли купця случайно не було а хтось війшов до склепу, то він кричав доти, доки аж хтось не прийшов. Він мав знамениту память і умів говорити по голяндски не лиш поодинокі слова і вислови але й цїлі реченя. Аж коли єму було 60 лїт память єго ослабала і він забував що дня якусь часть з того, що знав, переставляв слова або й помішав одно реченє з другим.

Але мабуть найславнїйшою зі всїх папуг був той яко, котрого міністерияльний радник Андрій Мехлетар на припорученє крилошанина Иосифа Мархнера в Зальцбурзї купив 1827 р. в Триєстї від якогось капитана корабельного за 25 риньских, а котрий в 1830 р. прийшов в посїданє крилошанина Ганїкля. Сей учив єго правильно що дня від 9 до 11 год. з рана або від 10 до 11 вечером. По смерти Ганїкля продано ту папугу за 150 зр. а в 1840 р. другий раз за 370 зр. Звістний учений Ленц так розповідає про сю папугу:

Яко уважає на все, що дїє ся довкола него, уміє все оцїнити, на питаня відповідає до бре, робить все, що єму казати, витає ся з тими, що приходять, прощає ся з відходячими каже лиш з рана „добрий день" і лиш вечером „добра ніч", а коли голоден, то жадає, щоби дати єму їсти. Кождого з домашних кличе по имени і один має у него більшу ласку як другий. Коли що говорить, співає або свище то зовсім так як чоловік; часами і сам щось собі видумує а тодї бесїда єго звучить зовсїм так як якогось бесїдника, котрого чуємо здалека але не розуміємо.

Сей яко говорив лиш по нїмецки а з того множества, що він уміє говорити, подаємо тут лиш деякі характеристичнїйші: Отче духовний! добрий день. — Отче духовний! прошу одного мігдала. — Хочеш мігдала? Хочеш оріха? Щось дістанеш. — Пане капітан, здорові були, пане капітан! — Хлопе, злодюго,

думаю, що они радше мають значінє симптомів межинародного полїтичного положеня. Росия потребує конечно нової заграничної позички, котрої доси не удало ся їй добути. Може бути, що в союзї з Анґлією видобуде ся з тих фінансових трудностий. Положенє в Персії є також поважне і думаю, що Анґлія і Росия повинні що до того порозуміти ся. На справи близшого Всходу також звернуть монархи свою бачність. В тій справі дуже заінтересована Австрия і такий обачний полїтик, як барон Еренталь певно на се зверне увагу. У всякім случаю однак тїсне зєдиненє Анґлії з Росиєю з огляду на зовсім відмінний устрій тих держав є неможливе. Зближенє Анґлії до подвійного державного союза викликане сучасними струями в Анґлії. Анґлїйскі полїтики уважають Нїмеччину найповажнїйшим суперником на всесьвітній торговици і на поли всесьвітної полїтики і тому намагають ся ослабити нїмецкі впливи. Може бути, що Анґлія не згоджує ся з наконечними цїлями росийско-францускої полїтики заграничної, на всякий однак случай сподїває ся з сучасного положеня внести значні користи.

Марокканьскому султанови Муляй-Гафідови повело ся торжественно війти до столицї Марокка, Фецу, де єго населенє повитало радістно, а всї племена принесли єму дари. Се вказує, що більшість Марокканцїв признає султаном Гафіда. Усунений з престола брат єго Абдул-Азіс намагає ся спинити населенцїв приморского міста Танґеру (де є місиї европейскі), щоби не прилучили ся до Гафіда, бо тодї роля Азіса була би скінчена. Популярність Гафіда основує ся на тім, що рішучо встоює за независимостию Марокка і не признає господарки францускихвойск в краю, коли Абдул-Азіс всю свою надію покладає на поміч Европейцїв для осягненя престола.

Новинки.

Львів, дня 20-го червня 1908

— **Є. Е. п. Намістник** др. Михаіл Бобржиньский виїхав вчера по полудни до Борислава в справі акциї ратункової в цїли недопущеня розливу кипячки або ропи нафтової.

— **Др. Іван Пулюй**, наш земляк, професор в нїмецкій полїтехницї в Празї, вибраний деканом видїлу будови машин при тійже полїтехницї на найблизший шкільний рік.

— **В ц. к. держ. ґімназиї в Кіцмани** шкільний рік 1907/8 закінчить ся 4 липня. Вступні іспити до І кл. відбудуть ся в лїтнім реченци 6 і 8 липня від 10—1 год. (на письмі) а від 3 до 6 год. пополудни (устно). Дотичні ученики перед іспитом між 8 а 10 год. з родичами або їх заступниками мають явити ся в дирекциї канцеляриї і виказати ся метрикою, що мають вже або до кінця с. р. будуть мати 10 лїт, а коли ходили до публичної школи народної, предложити ще й сьвідоцтво фреквентацийне або шкільні повідомленя що найменше за 4 шкільний рік. В обох сих сьвідоцтвах поступ в мові викладовій повинен бути зазначений одною нотою загальною, а крім того мусить в них бути виразна замітка, що ученик переходить до школи середної. Вписові такси виносять 7 К 32 с. Записи до кляси приготовляючої відбудуть ся аж по вакациях.

— **Хитра Американка.** До господаря Івана Деревляного в Поповичах коло Перемишля зголосила ся оногди якась жінка, а представивши себе за жінку єго власного сина, котрий як она розказувала — вернув з Америки та задержав ся в Кракові, зажадала від „тестя“ гроший на викупленє річий з двірця. Син будім то у великім клопотї, бо згубив 4000 К. Деревляний дав Американцї 120 К і вислав єї з двома фірами по „американьскі“ річи до Перемишля. Але тут зручна обманьниця пропала без слїду з очий парубка, що виїхав з нею. Хитрої Американки не найшли й доси.

— **Нещасливі пригоди.** В Іванівцї, повіта теребовельского утопило ся дня 13 с. м. по полудни около год. пів до 3 в ставі на обшарі двірскім двоє дївчат, Варвара Вербовецка лїт 16, донька Матвія і Анни і Вікторія Вівчар лїт 14. донька Михайла і Татияни, що пішли збирати шувар на Зелені сьвята. Всяка поміч нещасливим показала ся безуспішна. — У Вітрилові березівского повіта впав дня 5 с. м. перед полуднем полишений без дозору 4-лїтний Станислав Вітошиньский син Івана, тамошного господаря до керницї і утопив ся.

— **Дрібні вісти.** Вчера по полудни була у Львові велика злива з громами і під вечер було трохи похолоднїло, але нинї маємо знов велику спеку. В Берлинї панує вже від тиждня велика спека. Вчера було там 32 степ. Цельзия тепла; 15 людий занедужало від удару сонця. — Професор церковн. права при унїв. в Інсбруцї, Вармунд, котрого виклади довели до величезного закоту майже по всїх унїверситетах, іменований професором при нїмецкім унїверситетї в Празї. — Олекса Бруцик в Поршної купив вчера на торговици від Василя Цяпала з Дубровицї коня за 110 К і переконав ся аж по купнї, коли Цяпала недавши єму паспорту втїк, що він слїпий на обоє очий. На щастє стрітив опісля Цяпалу на улици і казав єго арештувати. — В Прошовій тернопільского повіта застрілив ся в домі родичів Петро Тарко зарібник лїт 21. Причина самоубийства незвістна. — З помешканя панї Апол. Стилїньскої вкрадено срібний годивник з довгим золотим ланцушком, вартости 250 К. — Зарібник Григорий Гук, лїт 42 впав вчера з руштовань при будові електровнї на стрийскім оболоню і зломив ногу.

— **До П. Т. Родимців.** Кождий нарід спішить з помочию своїй убогій молодїжи. Наша молодїж потребує ще в більшій мірі помочи і опіки, бо лишена нераз всяких средств удержаня. Товариство „Шкільна Поміч в Самборі“ підпомагає убогу шкільну молодїж, заосмотрюючи після фондів в убранє, книжки, дає хвилеві підмоги, а крім сего удержує бурсу для котрої бажає витворити тревалїйші основи. Придбана реальність дає найлучше сьвідоцтво запопадливости товариства, алеж дїло ще не довершене, бо не спромогли ся ми ще на вибудованє відповідного будинку, котрого пляни і кошторис чекають здїйстненя. Без помочи ширшого загалу добродїїв дїла сего не довершимо. Місцями інтелїґенция складає щомісячно значні жертви на цїль товариства, котрими амортизуєсь довг і поповняєсь недобори, пливучі з удержаня бурси. Се спонукує нас відкликати ся з прошенєм до замісцевих Добродїїв, аби підпомогли наше Товариство, бо цїлию єго є приходити з помочию замісцевим ученикам. І найменші жертви приймемо з вдячностию. — Від Видїлу „Шкільної Помочи і бурси ім. сьв. Володимира в Самборі“ 17 червня 1908. Сьвящ. М. Ортиньский, Т. Біленький.

Всячина

для науки і забави.

— **Що то мумпс?** З Теребовлї наспіла оногди вість, що в тамошній ґімназиї занедужало на мумпс (не „мумс“, як писали деякі ґазети) так богато учеників, що директор ґімназиї аж подав до кр. Ради шкільної, щоби ґімназию замкнено. Коли се правда, то й в самім містї мусить бути богато недужих на мумпс, бо се хороба дуже зараздива. Якось з весни нездужало від сеї хороби і у Львові богато

а підеш? А підеш ти до дому, підеш до дому, чи нї? — Коли хтось запукав до дверий, то яко відзивав ся дуже голосно, дуже виразно і зовсїм так, як би то говорив якийсь мужчина: Прошу, прошу! Поручаю ся, пане Брай, покірний слуга! — Тішить мене, що маю честь, тішить мене, що маю честь! — Иногдї запукав він і сам до своєї клїтки а відтак відзивав ся в повисший спосіб. — Най жиє цїсар! най жиє довго! — А ти звідки тут взяв ся? Простїть, будьте ласкаві, я гадав, що ви птиця. — Коли щось подзьобав або попсував в своїй клїтцї, то казав: Не кусати, дай спокій! Що ти наробив, ти злодюго! Чекай, дам я тобі! Набю я тебе! — Він питав ся: Як говорить песик? — а у відповіди на то гавкав. Відтак казав: Засвищи на пса! — а на то свистав сам як свище ся на пса. — Коли єму було сказати: Стріляй! — то він зараз відповідав: Пуф! а відтак командував зовсїм так як у войску: Halt! Richt'euch! Schlagt an, hoch! Feuer! і додавав: Пуф! Браво, бравіссімо! — Иногдї удавав, що єго бють і кричав: Що, мене бити? Мене бити? — і кричав притім так страшенно, як би єго справдї хтось бив. По хвили додавав: Так то, так буває на сьвітї! — Коли чув, що в другій або третій комнатї накривають до стола, то кликав: Ходїм обідати! Алльо, ходїм обідати. Коли єго пан снїдав, то він відзивав ся: Дістанеш какау (какао), какау. Вже щось дістанеш!

Сей яко виучив ся був також по трохи співати і свистати деякі мельодиї а навіть і танцювати. Танець однак удавав лиш в той спосіб, що підносив в гору то одну то другу ногу а при тім крутив забавно собою. Послїдним властителем яка був якийсь Кляймайрн, котрий помер в 1853 р. Яко з туги за своїм паном занедужав також і в 1854 р. так вже був ослаб, що не міг вже устояти ся на ногах. Єму зробили мале ліжечко і там він собі лежав а від часу до часу відзивав ся сумним голосом до тих, що єго доглядали: Папузя слаба, бідна папузя слаба! — та й погиб.

Про иншу сїру папугу розповідає одна високо поставлена дама: Сесю папугу про котру хочу тут розповісти, дарував нам один пан, що був довгий час в Індиї. Она говорила вже богато але лиш по голяндски; небавком однак вивчила ся й по нїмецки та францускі і в тих трох мовах балакала так виразно як чоловік. При тім так уважала, що підхоплювала слова, які нїколи до неї не говорено а відтак уживала їх при відповідній нагодї так добре, що всї тому дивували ся. Коли хотїла пити, то казала: Папузя хоче клюк-клюк робити (пити), а коли була голодна, то відзивала ся: Папузя хоче їсти! Коли їй зараз не дали, то она кричала: Папузя хоче і мусить зараз дістати щось їсти! Коли же мимо того ще не дістала, то зачинала все перевертати і тим показувала свою злість. З рана говорила завсїгди по францускі „бон жур“ (добрий день) а вечером „бон соар“ (добрий вечер). Коли хотїла спочивати, то говорила: Папузя хоче спати — а коли єї виносили до иншої комнати, то она пращала ся зі всїми і говорила по кілька разів: бон соар, бон соар!

Свою паню любила ся папуга дуже. Коли дістала від неї їсти, то притулила дзьобок до єї руки і казала: Цїлую панї руцю! Она слїдила дуже пильно за своєю панею і уважала на все, що она робить а коли видїла, що она чимсь занята, то питала з комічною цїкавостию: А що там панї робить? Коли же довший час не видїла своєї панї, бо смерть єї забрала, то сумувала дуже і не хотїла нїчого їсти, так, що треба єї було штучно годувати. Ще довго по тім відзивав ся в нїй єї смуток і она від часу до часу запитувала: А деж панї?

Ся папуга уміла також красно співати а співала по францускі і нїмецки. Казала сама до себе: Папузя мусить щось заспівати а відтак співала: „Перроке міньон, ді моа сан фасон, к'ат-он фе дан мамезон, пандан мон абсанс“ (Папузю миленька, скажи менї щиро, що робила в моїй хатї коли мене не було дома). Відтак співала по нїмецки: „Без любови і вина можна прецї жити“ а повтаряючи другий раз, додавала замість слова „вина“ францускe слово „мезон“ (хата), з попередної піснї і співала: Без любови і хати можна прецї жити“. Сей єї дотеп так єї розвеселяв, що реготала ся на цїле горло. Часами гладила собі головку ніжкою і казала: Ах, яка папузя красна! Але она зовсїм не була красна, бо обскубувала піре на собі, за що єї часом кропили вином, чого она не любила і дуже просила ся: Не мочити папузю! Бідну папузю не мочити!

(Дальше буде).

дітий та молодих людий а навіть і тепер она ще декуди прокидає ся. То само може діяти ся й по инших містах і селах, отже добре єсть знати, що то за хороба і що робити від неї.

Слово „мумпс" то німецке і длятого не один може собі погадати, що се Господь знає що за якась страшна хороба; тимчасом се хороба дуже звичайна знана у нас під назвою „завалків", котра у нас дуже часто прокидає ся, а коли де появить ся, то ширить ся дуже, бо єсть дуже зараслива. Єсть то запаленє слинівок припушних, значить ся тих желез, що положені близько уший. Железами зовемо такі болонисті міхурчики, що витворюють в тілі якісь плини. Так н. пр. желези слезні витворюють сльози, желези потові витворюють піт а по боках голови є три пари желез грозноватих (богато міхурчиків, що творять ніби грозно, що витворюють слину і длятого називаємо їх коротко слинівками. Одна пара тих желез найбільших, знаходить ся на переді під ушами і називає ся слинівками припушними а отвори їх виходять до ямини ротової з кождого боку напротив другого або третого черінного зуба. Друга пара називає ся слинівками виличними, они вже менші від тамтої і знаходять ся коло вилиці а трета пара зве ся підязична. Слинівки виличні і підязичні отвирають ся до рота під язиком. Коли їмо щось, то із тих слинівок витікає слина, котра мішає ся зі стравою. Із приушної слинівки бризне иноді при такій нагоді слина так, що аж вилетить з рота. В слині знаходить ся азотне твориво зване птиаліною, котре перетворює муку (скроб) в цукор і так причиняє ся до травленя спожитих страв. — Се все треба було сказати для зрозуміня хороби званої мумпсом або завалками.

Що викликує згадану хоробу — сего доси ще не знає ся. Можна лиш здогадувати ся, що якісь заразники дістають ся через рот в отвори желез слинових і викликують в них запаленє. Насамперед настає запаленє в приушній слинівці, бо єї отвори для заразників найприступнійші; она напухає а тоді з боку коло уха робить ся не в міру груба болить, особливо коли рот отвирати і не можна нічого гризти бо се викликує ще більший біль. В слід за тим напухають і другі пари желез а тоді лице з обох боків так напухає, що здає ся майже ще раз так велике як звичайно. До того прилучає ся ще й загальний розстрій, горячка, трудність в поликаню і біль уший. Хороба ся прокидає ся найчастійше у дітий і молодих людий, рідко в старшім віці. У дітий в першій хвили не можна розпізнати, чи то мумпс чи якийсь біль зубів. Коли же з боку лиця під пальцями можна намацати кульочка, то се знак, що то опухнене желез.

Звичайно проминає се запаленє до 8 або 14 днів само від себе і не треба ніякого ліку уживати. Треба лиш на то уважати, щоби держати єя тепло. Дитину в перших днях коли має горячку, найліпше покласти до ліжка і робити оклади в слідуючий спосіб: Купити в аптиці за 20 сот. води Буррова (т. зв. квасної води) а за 20 с. вати та чверть метра ґутаперхи що буде лише коштувати 40 сот. Купленої води налити трошки на мисочку, змочити два довгі після потреби кусні вати і обложити ними опухнені місця, вкрити їх кусником ґутаперхи а на то дати знов відповідно довгі кусні сухої вати і підвязати дитину хусткою. По двох або трох днях, коли нема горячки може дитина встати і ходити по хаті, але не виходити на двір на студений воздух. Крім того треба кілька разів на день для десінфекциї полокати рот надманґаном потасу або так званим калі гиперманґанікум (Kali hypermanganicum), котрого можна купити в аптиці за 10 сот. і мати дома на роки під рукою. Того калі розпускає ся лиш три, чотири зеренця в склянці літної води, котра від него стає фіолетна. Чим менше розпустить ся, тим вода буде яснійша чим більше тим темнійша. Дуже темно-фіолетна вода єсть за сильна і до полокання не добра навіть може бути шкідлива. В загалі треба уважати на то, щоби тої води не напити ся. Впрочім она в смаку навіть трохи неприятна (як то кажуть псом заносить — має металічний смак) і дитину треба часом навчити присилувати, щоби нею рот полокала.

Завалки або мумпс то, як сказано, хороба дуже зараслива. Досить лиш бути в одній комнаті з тим, хто має мумпса, щоби набрати ся від него. Длятого особливо по школах треба на то уважати, щоби діти з тою хоробою не приходили до школи. Хто раз перебув ту хоробу, того она другий раз не вчіпить ся. До 8 або 14 днів хороба кінчить ся, але родичі не повинні випускати дітий скорше з дому і посилати їх до школи як бодай в тиждень по скінченю хороби. Занедбана хороба може мати иноді й злі наслідки особливо у старших осіб.

— З комином на голові. В одній льондоньскій ґазеті появила ся була дня 26 цьвітня 1797 р. слідуюча новинка, котра наробила в цілім місті немало сензациї: Джон Гетерінґтон, звістний капелюшник, котрого специяльність в тім, що придумує безнастанно нову моду на сім поли, прохожав ся вчера по тротоарі на побережу з величезним комином на голові, зробленим із шовку, котрий якось дивно сьвітив ся. Враженє, яке він тим комином робив на прохожих було страшенне! Фактом єсть, що деякі женщини на вид того дивного предмету мліли, діти кричали а якийсь молодий чоловік, котрий якраз вертав від якогось миляря, перевернув ся в глоті і зломив собі руку. — З тої причини мусів пан Гетерінґтон вчера оправдувати ся перед судом поліцийним і єго привели туди під ескортою узброєних поліцаїв. Арештований сказав, що він після єго погляду має повне право показати своїм льондоньским закупникам капелюх найновійшої моди, діло свого винахідного духа. Судия однак не був того погляду і засудив винахідника блискучого комина на 50 фунтів штерлінґів (1200 К) кари.

Пізнійша судьба того новомодного капелюха, за придуманє котрого проворний капелюшник мусів так тяжко відпокутувати, звістна загально. „Блискучий комин" дійшов до великого значіня і поваги в сьвіті, бо то — цилїндер, без котрого нині не може ніхто обійти ся, хто хоче надати собі великої поваги або удавати великого пана і елеґанта.

— Горівка з трупячою головою. Як звістно горівка в Росиї єсть монополем подібно як у нас тютюн, се значить, що фабрикациєю і продажию горівки займає ся правительство; длятого на кождій фляшці „казьонної" (скарбової) горівки єсть герб державний российский двоглавий орел з сьв. Юром на середині. Против того виступили недавно деякі члени думи а на внесенє посла Челишева ухвалено предложити міністерству скарбу, щоби оно усунуло герб державний а замість него поставило трупячу голову з уставленими під нею на перехрест кістками — Знаки ті ставлять в цілім сьвіті на фляшках, в котрих містить ся отруя. Крім того предложив Челишев, щоби для не знаючих, як шкідливо ділає алькоголізм, наліплювано на фляшках карточки з остереженєм. Один з послів предложив таке остереженє: „Чоловіче! Хоч ти купив горівку, то знай, що то отруя, котра тебе нищить. Стережи ся, доки ще не запізно! Другої фляшки не купуй вже ніколи! Міністерство скарбу". — Чи міністерство послухає тої ради, то инше діло. Адже в инших державах хоч би й в нашій веде ся явна борба против алькоголізму і кажуть навіть шкіл уживати до тої борби а мимо того за фабрикацию надають не лиш похвальні грамоти і бронзові але й срібні та золоті медалі а в шкільних книжках поміщають стишки величаючі пияків і алькоголь все одно під яким видом.

— Найкоротшу проповідь виголосив сими днями проповідник Методистів Генрі Гайлінґем в Атлантік Сіті в державі Мічіґен в північній Америці. Один з братчиків церковних попросив єго, щоби він задля великої спеки скоротив трохи свою проповідь. Проповідник пустив ся до дому Божого в тім намірі, щоби сим разом говорити проповідь не довше як двайцять мінут; але що термометер показував 90 степенів Фаренгайта (32 Цельзия), то він сказав до одного із своїх прихожан, що єго прошено два рази, щоби він коротко говорив проповідь і він буде старати ся то зробити. Коли би однак проповідь була ще за довга, то він слідуючим разом обмежить ся лиш на самі слова сьв. письма. Відтак вийшов на амвону і виголосив слідуючу проповідь: Слова сьв. євангелия від Луки, глава 16, рядок 24. Відозвав ся і сказав: Отче Аврааме, змилуй ся надімною, пішли Лазаря, нехай вмочить у воду кінчик свого пальця і охолодить язик мій, бо терплю страшні муки в сім огни. Три особи, Авраам, богач, Лазар. Була велика горяч там, де був богач. Єму там не сподобалось. Хотів звідтам видобути ся. Ми також. Помолім ся. Амінь.

— Хотів би на певно знати.

Ви умієте виворожити будучність — спитав несьміливо якийсь чоловік, що прийшов до ворожбита. — Так — відповів ворожбит — чим можу вам служити? Я хотів би на певно знати, чи моя жінка піде до неба, чи до пекла, бо я би старав ся після того так уладити своє житє, щоби піти на певно в противнім напрямі.

— Пияк.

Лікар: Мої любі, коли не перестанете пити, то осліпнете.

Недужий: Не великий страх, пане докторе! Я вже досить надивив ся в моїм житю, але ще не досить напив ся.

Телеґрами.

Відень 20 червня. На нинішнім засіданю палати послів поставив пос. Гайн (ческ. соц.-демокр.) пильне внесенє в справі оборони свободи праси в Чехії а пос. Курилович інтерпеляцию в справі дарованя кар з нагоди цісарского ювилею урядникам і слугам державним, засудженим в дорозі дисциплінарній. Внесенє пос. Хоца в справі отвореня дискусиї над відповідию міністра просьвіти що до слів цісарских, відносячих ся до страйку студентів відкинено і приступлено до дальшої дискусиї.

Ґрац 20 червня. Ректор тутешного університету оповістив, що виклади розпічнуть ся дня 23 с. м. при чім висказав надію, що студенти не будуть перешкаджати викладам, бо справа Вармунда з єго заіменованєм в Празі стала ся вже безпредметова.

Господарство, промисл і торговля.

Ціна збіжа у Львові.

дня 19 червня:

Ціна в коронах за 50 кільо у Львові

Пшениця . .	12·10	до	12·30
Жито . .	10·20	до	10·40
Овес . . .	6·30	до	6·50
Ячмінь пашний .	6·30	до	6·50
Ячмінь броварний .	7·—	до	7·40
Ріпак . . .	—·—	до	—·—
Льнянка . . .	—·—	до	—·—

— Конкурс. Виділ філії руского тов. педаґоґічного в Коломиї прийме до бурси в році 1908/9 100 питомців під слідуючими условіями: а) Батько або опікун має вписати ся в члени тов. педаґоґічного; б) батько або опікун з'обовязує ся окремим реверсом, що буде точно що місяця складати умовлену оплату не меншу як 15 К, а найвисшу 22 К місячно, безпосередно на руки заряду бурси; в) при принятю має питомець зложити одноразово 6 кор. на інвентар і 2 К на куніль; г) питомець має виказати ся при принятю, що має 4 пари біля, 4 простирала і 2 поношки і 1 коцик. — Першеньство мають бувші питомці. Подання з долученою декларациєю і маркою на 10 с. (на відповідь) належить вносити на руки професора Романа Шипайла в Коломиї до дня 25 червня 1908.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Фірма Полїсюк і Патрах зістала розвязана, а я яко основатель того інтересу проваджу тойже дальше під власною фірмою

Г. ПАТРАХ.

Прошу отже П. Т. Відбирателів для покриття запотребованя свого звернути ся до тойже моєї фірми **Г. Патрах,** котра істнує вже від 25 лїт і старає ся все о найлїпший товар для достарчуваня своїм відбирателям.

Г. Патрах, Стрий, (Галичина), ул. Торгова.

За правдиві стрийскі коси з маркою „Січкарня“ ґарантую. Коси суть в тім роцї о много сильнїйше споряджені. — Коси не відповідаючі свому заданю відмiняю.

Цїнники на жадане висилаю. — Висилка наступає відворотною почтою лише за готівкою або за посліплатою. — Порто оплачую сам і числю его при пачках 5 кільоґрамових 60 сот. При відборі 10 кіс нараз числю тілько половину порта. При відборі 20 кіс нараз наступає посилка цїлком вільна від порта. При відборі 10 кіс нараз додаю цїлком безплатно одну косу і оден камінець; при відборі 30 штук нараз додаю 4 коси і 4 камінцї цїлком дармо.

Коси в пачках почтових висилаю до урядів громадских і селян до всїх країв европейских і заморских.

Інсерати

принимає

Аґенция дневників

Ст. Соколовского

Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Найдешевше можна купити лише

в Авкцийнїй Гали

ул. Сикстуска 32

меблї, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутериї, старинности і все можливе до домового уладженя.

Порозуміне з провінциєю писемно.

Вступ вільний цїлий день.

Головна Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників

і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).